

Ochrona nauczyciela jako funkcjonariusza publicznego

Zespół Radców Prawnych

Kuratorium Oświaty w Poznaniu

Ochrona nauczyciela jako funkcjonariusza publicznego

Aktualne brzmienie art. 63 zostało nadane nowelą z dnia 11 kwietnia 2007 r. W wyniku nowelizacji dotychczas występujące pojęcie funkcjonariusza państwowego zostało zastąpione pojęciem funkcjonariusza publicznego.

Zakres ochrony nauczycieli określają przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.). Przepisy przeciwko funkcjonariuszom publicznym uregulowane są w rozdziale XXIX k.k. (art. 222-224 § 2 i art. 226 k.k.). Ze zdania drugiego art. 63 wynika, iż organy prowadzące szkoły (wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast, starostowie, marszałkowie województw) oraz dyrektorzy szkół zobowiązani są do podejmowania aktywnych działań mających na celu ochronę uprawnień nauczycieli, w szczególności wynikających z przepisów Karty Nauczyciela. W świetle powyższego przepisu organy te powinny stać na straży przestrzegania uprawnień przysługujących nauczycielom i z urzędu występować o ich ochronę. Z prawa do ochrony wynikającej z kodeksu karnego korzystają wszyscy nauczyciele podlegający przepisom Karty Nauczyciela (art. 91a i 91b Karty).

KARTA NAUCZYCIELA

Art. 63. ⁽⁷²⁾

1. Nauczyciel, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).

2. Organ prowadzący szkołę i dyrektor szkoły są obowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone.

Przykładowe sytuacje które mogą rodzić podejrzenie popełnienia przestępstwa na podstawie przepisów Kodeksu karnego;

Art.222

§1 kk „Kto narusza nietykalność cielesną funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy

przybranej podczas wykonywania obowiązków służbowych podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 3”.

NARUSZENIE: - Uderzenie lub podziałanie na ciało pokrzywdzonego, np. popchnięcie, szarpanie za włosy, oblanie wodą, itp.

Art. 224.

§ 1. Kto przemocą lub groźbą bezprawną wywiera wpływ na czynności urzędowe organu administracji rządowej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

GROŹBA Polega na zapowiedzi ale również w innej formie oddziaływania na psychikę pokrzywdzonego, przez wykonanie gestów i zachowań np. przystawienie noża do gardła, zbliżanie się z otwartym ogniem do łatwopalnych przedmiotów itp.

Art.226

§1 kk „Kto znieważa funkcjonariusza publicznego albo osobę do pomocy mu przybraną podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych podlega karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”.

ZNIEWAGA: ubliżanie, zachowanie w sposób obraźliwy (wyzwiska, obelgi, gesty, pisma, rysunki). Łamanie prawa w stosunku do nauczycieli: słowne groźby zwerbalizowane lub zapisane w postaci sms-ów, zniesławianie wulgaryzmami, obmawianie, zastraszanie, szantaż, naruszanie nietykalności cielesnej, okradanie przez podopiecznych, niszczenie mienia będącego własnością pedagoga;

KODEKS KARNY

Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego

Art.212

§ 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 odbywa się z oskarżenia prywatnego.

Art. 222.

§ 1. Kto narusza nietykalność cielesną funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 wywołało niewłaściwe zachowanie się funkcjonariusza lub osoby do pomocy mu przybranej, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

Art. 223.

§ 1. Kto, działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą lub używając broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu albo środka obezwładniającego, dopuszcza się czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego lub osobę do pomocy mu przybraną podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 2. Jeżeli w wyniku czynnej napaści nastąpił skutek w postaci ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Art. 224.

§ 1. Kto przemocą lub groźbą bezprawną wywiera wpływ na czynności urzędowe organu administracji rządowej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto stosuje przemoc lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia funkcjonariusza publicznego albo osoby do pomocy mu przybranej do przedsięwzięcia lub zaniechania prawnej czynności służbowej.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 2 jest skutek określony w art. 156 § 1 lub w art. 157 § 1, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 226.

§ 1. Kto znieważa funkcjonariusza publicznego lub osobę do pomocy mu przybraną, podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Przepis art. 222 § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Kto publicznie znieważa lub poniża konstytucyjny organ Rzeczypospolitej Polskiej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.